

LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI INVESTOINTITUEN KOHDENTAMISESTA

MTK Pohjois-Suomi yhtyy MTK keskusliiton lausuntoon ja lausuu lisäksi seuraavaa.

Investointien tukeminen maataloudessa on tärkeää monestakin syystä. Maatalous on pääomavaltainen matalan kannattavuuden toimiala, jossa investointien takaisinmaksuajat ovat yleensä pitkiä. Säännöllisiä investointeja kuitenkin tarvitaan, jotta erityisesti kotieläintuotannossa lopettavien tilojen tuotannolle saadaan korvaavaa tuotantokapasiteettia vielä tuotantoon jatkavilla tiloilla. Investointitukien tulee turvata vakaa ja ennakoitu toimintaympäristö, jolloin eri aikaa rakennusinvestoinnin tehneitä viljelijöitä ei laiteta eriarvoiseen asemaan ja tiedossa oleviin toimintaympäristön muutoksiin pystytään varautumaan hyvissä ajoin investointitukien kohdentamisella.

Maatalouden toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi Suomen CAP-strategian luonnoksen valmistumisen jälkeen tehden investointituen kohdentamisesta poikkeuksellisen vaikeata. Tältä osin MTK Pohjois-Suomi on erityisesti huolissaan energiainvestointeihin varatun kokonaisrahoituksen riittävydestä, jolloin valintamenettelyn takia voi erittäin hyviäkin hankkeita jäädä rahoituksen ulkopuolelle tai mainittuja investointeja pystytään rahoittamaan vain ohjelmakauden ensimmäisinä vuosina. On erityisen tärkeää tukea maatalouden energiainvestointeja pyrittäessä vähemmän riippuvaisiksi fossiilisista polttoaineista.

Maataloudessa on pitkään ollut nähtävissä kehitys, jossa kotieläintuotanto siirtyy etelästä pohjoiseen ja idästä länteen. Viimeisen vuoden aikana tapahtunut kehitys on vaikuttanut negatiivisesti lähes kaikkeen maaseudun yritystoimintaan Itä- ja Pohjois-Suomessa. MTK Pohjois-Suomi vaatii maatalouden investointituissa huomioitavaksi erityisesti itäisen ja pohjoisen Suomen alueet, joilla maidontuotannon väheneminen on ollut voimakkainta. Haastavaan tilanteeseen voidaan vastata korottamalla kilpailukykyyn liittyvien investointien avustustasoja kohdentamisasetuksen luonnoksen liitteen esitetystä tasosta 5–10 prosentilla. Itäisen ja pohjoisen Suomen nurmituotantoalueet ovat luontevasti sopivia vahvalle kotieläintuotannolle, sillä nurmen muuttamiseksi ihmiselle sopivaan muotoon tarvitsemme märehtijöitä hyödyntämään nurmi ravintona ja muuttamaan se maidoksi ja lihaksi ihmiselle kelpaavaksi ravinnoksi. Itäisellä ja pohjoisella Suomella MTK Pohjois-Suomi tarkoittaa tässä Pohjois-Karjalaa, Kainuuta, Koillismaata, Iin kuntaa ja Lappia.

Kaikkien elintarvikeketjussa mukana olevien tahojen tulisi olla merkittävästi huolissaan nuorten viljelijöiden lukumäärän kehityksestä ja ylipäätään maatalojen sukupolvenvaihdosten aivan liian vähäisestä määrästä vuosittain koko Suomessa tarkasteltuna. Nuorten viljelijöiden näkökulmasta katsottuna maatalouden investointitukijärjestelmä ja kohdentamisasetus sisältävät aiempaan verrattuna monia parannuksia. Nuorille annetaan tilanpidon aloittamisen jälkeen hieman aiempaa enemmän aikaa toteuttaa kilpailukykyyn liittyviä investointeja korotetuilla tukitasoilla. Nuoret viljelijät huomioidaan myös aiempaa useamman investointikohteen yhteydessä. Lisäksi korkotukilaina on edelleen välineenä käytettävissä ja valtion takauksia voidaan myöntää aiempaa enemmän tilaa kohden. MTK Pohjois-Suomi kannattaa edellä lueteltuja nuorille viljelijöille tehtyjä investointitukijärjestelmän parannuksia.

Asetusluonnoksen neljännessä pykälässä käsitellään lypsy- ja nautakarjatalouden investointeja. Naudanlihan kasvatuketjussa on ollut edellisen ohjelmakauden aikana paljon häiriöitä. Naudanlihantuotannon tilanne on kriisiytynyt jälleen kerran – nyt kustannuskriisin ja Ukrainan sodan vaikutuksesta. Naudanlihantuotannon kannattavuushaasteet ovat merkittäviä tällä hetkellä ja koko tuotantoketju tarvitsee nyt kipeästi tervehtymistä ja ennen kaikkea merkittävää kannattavuuden kohentumista. Pelkästään avaamalla investointituet tähän ei päästä. Nautaketjun häiriöherkkyyttä on pyrittävä vähentämään muilla toimilla kuin siirtämällä riskiä ketjun alkupäähän eli maatalousyrittäjille uusien investointien kautta.

MTK Pohjois-Suomi ry

Sami Nivala
puheenjohtaja

Hanne Hurskainen
toiminnanjohtaja